

Norges Naturvernforbund

Friends of the Earth Norway

Oslo, 17. januar 2011

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0333 OSLO

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Kopi til:
Statnett
Norges vassdrags- og energidirektorat
Klima- og forurensingsdirektoratet

FELLES HØRINGSUTTALELSE - SØKNAD OM DISPENSASJON FRA KONSESJONSVILKÅR (OED) OG UTVIDET UTSLIPPSTILLATELSE (MD) FOR STATNETTS RESERVEKRAFTVERK PÅ NYHAMNA OG TJELDBERGODDEN

Norges Naturvernforbund viser til Olje- og energidepartementets høringsbrev 20.12.10, Statnetts søknad 6.12.10 og NVEs innstilling 13.12.10 vedrørende dispensasjon fra konsesjonsvilkår for bruk av reservekraftverkene, samt Miljøverndepartementets høringsbrev 17.12.10 og Statnetts søknad 6.12.10 vedrørende utvidet utslippstillatelse, og sender med dette en felles høringsuttalelse til de to søknadene.

Innledning

Denne uttalelsen er delvis basert på tidligere uttalelser fra både Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom. Hvis disse hadde blitt tatt hensyn til, ville kraftsituasjonen i Midt-Norge i dag ikke vært så anstrengt, og de mobile gasskraftverkene kunne vært overflødige. De mobile gasskraftverkene har siden de sto ferdig i 2008 ikke vært i drift, og sånn må det forbli. Løsningen på kraftsituasjonen i Midt-Norge er ikke sterkt forurensende mobile gasskraftverk.

Olje- og energidepartementet må si nei til Statnetts søknad om dispensasjon fra konsesjonsvilkårene og Miljøverndepartementet må ikke utvide utslippstillatelsen for de mobile gasskraftverkene.

Naturvernforbundet mener det er beklagelig og svært uheldig at Statnett allerede har fått dispensasjon til å benytte de mobile gasskraftverkene i uke 1-20 inneværende år. Det bør være et tydelig signal om at noe må gjøres for å bedre denne situasjonen, slik at det ikke er nødvendig med samme dispensasjon i 2012. Hvis Statnetts søknader innvilges, viser det at regjeringen ikke har tro på at de vil klare å gjøre noe med problemet de nærmeste årene. Å la reservekraftverkene bli en permanent løsning på utfordringene er uholdbart. I stedet må det satses på miljøvennlige alternativer som faktisk løser problemene, både på kort og lang sikt. Mens det nå legges til rette for at de mobile gasskraftverkene kan benyttes i en svært anstrengt kraftsituasjon (SAKS) og ved driftsforstyrrelser, vil energieffektivisering ha positive konsekvenser året rundt.

Feil fokus i mange år

Det har vært kjent i mange år at kraftsituasjonen i Midt-Norge ville komme til å bli anstrengt, noe som har blitt påpekt av Naturvernforbundet og andre miljøorganisasjoner ved flere anledninger. Naturvernforbundet har fokusert på potensialet for redusert energiforbruk, og etterlyst en plan for miljøvennlig håndtering av energisituasjonen i Midt-Norge. Naturvernforbundet har også foreslått at Midt-Norge blir et satsingsområde for klimavennlige energiløsninger. I tillegg ba Naturvernforbundet i en uttalelse 22. januar 2009 om en utredning av alternativ måte å skaffe reservekraft på gjennom en smart utnyttelse av de eksisterende vannkraftmagasinene i regionen.

Skitten kraft

Dersom Olje- og energidepartementet gir Statnett dispensasjon fra konsesjonsvilkårene slik Statnett ber om, vil det kunne medføre økte CO₂-utslipp på over 700 000 tonn CO₂ i løpet av et år slik utslippstillatelsen tilsier. Norge kan ikke tillate slike utslippsøkninger av klimagasser i en tid der vi ligger langt over nasjonale utslippsmål og der det er et alvorlig behov for kraftige reduksjoner av utslipp i alle land. Det blir også meningsløst når man vet at det er andre tiltak som kan iverksettes slik at vi kan unngå disse unødvendige utslippene.

CO₂-utslipp

De mobile gasskraftverkene vil slippe ut ca. 700 gram CO₂/kWh. Til sammenligning slipper det danske kullkraftverket Nordjyllandsverket ut 551 gram CO₂/kWh. Norske myndigheter vurderer med andre ord å sette i gang en kraftproduksjon som er langt mer forurensende.

NO_x-utslipp

De mobile gasskraftverkene medfører også en betydelig økning i utslipp av NO_x. Utslippene av NO_x fra de mobile gasskraftverkene vil kunne være på over 550 tonn. Til sammenligning slipper gasskraftverket på Kårstø ut 150 tonn per år og har en kraftproduksjon som er 7 ganger høyere. I 2009 var Norges totale NO_x-utslipp på 167 000 tonn. Gøteborg-protokollens forpliktelse var at Norge ikke hadde høyere utslipp av NO_x i 2010 enn 156 000 tonn.

Ny rapport som kan vise veien

Energisituasjonen i Midt-Norge er et eksempel på kortsiktig energipolitikk. Regjeringen har ikke gjort nok for å løse kraftsituasjonen på en miljøvennlig måte. Derimot har det de siste årene blitt lagt frem diverse rapporter som viser at vi har et enormt potensial for energieffektivisering. Den siste i rekken er Siemens' rapport om energieffektivisering i industrien i Trøndelag, som er laget på oppdrag av fylkeskommunene i Nord- og Sør-Trøndelag.¹ Siemens kartla blant annet potensialet i 15 industribedrifter i Trøndelag.

Naturvernforbundet er svært fornøyd med at fylkeskommunene sørget for at dette etterlengtede arbeidet ble gjennomført. Nå må de gode tiltakene som rapporten peker på, følges opp med handling.

Hovedkonklusjonene fra rapporten er:

- Industrien i Trøndelag kan spare 26 prosent (0,9 TWh) av sitt strømforbruk med energieffektivisering
- Dette kan oppnås ved å bruke moderne og lett tilgjengelig teknologi

1

- De store bedriftene er bevisste, men mange har ikke hentet ut potensialet
- De små bedriftene trenger hjelp til å bli mer bevisste på at energieffektivisering lønner seg, og hvordan de skal kunne hente ut potensialet

Overordnede tiltak:

- Krisepakke for den nærmeste 3-års perioden
- Satsning på kompetanse og fokus innen energieffektivisering, spesielt hos de små bedriftene
- Styling og optimalisering av energibruken i industrien og i el-nettet

Rapporten viser også at hvis industrien i Møre og Romsdal inkluderes, kan industrien i Midt-Norge redusere energiforbruket med 2 til 2,5 TWh, noe som tilsvarer kraft til 125 000 husstander.

De viktigste konklusjonene fra rapporten er allikevel ikke potensialet i regionen, men virkemidlene som foreslås:

- Øke taket på støtteordninger i en begrenset periode vil frigjøre allerede kartlagte prosjekter, som kanskje ikke blir gjennomført med dagens ordninger
- Senke kravet til besparelse (kravet i dag er 0,5 GWh)
- Støtteordninger til analyser utført hos bedriftene, vil stimulere energieffektiviseringsprosjekter
- Egne ordninger for Midt-Norge pga. kraftsituasjonen
- Forenkle Enovas søkeprosess, som i dag oppleves som en barriere i seg selv
- Åpne for støtteordninger i driftsfasen
- Gi Enova mulighet til å vurdere prosjekter ut i fra kWh spart, uavhengig av bedriftsøkonomisk attraktivitet

Det er ikke bare i industrien energiforbruket kan reduseres. Det finnes etter hvert en rekke gode eksempler som viser at potensialet i husholdningene også er formidabelt. I tidligere høringsuttalelser har Naturvernforbundet blant annet vist at en seriøs håndtering av strømsparetiltak i Midt-Norge vil kunne frigjøre om lag 1 TWh bare i husholdningene.

Midt-Norge trenger en energisparepakke

Naturvernforbundet mener at Statnetts søknader ikke må godkjennes, og at de mobile gasskraftverkene ikke må igangsettes. De mobile gasskraftverkene vil øke Norges klimagassutslipp i en tid hvor de må kuttes drastisk.

Naturvernforbundet krever at regjeringen i stedet kommer med en grønn krisepakke til Midt-Norge som inneholder virkemidler som kan redusere energibruken i både industrien og bygninger. Energieffektivisering er den beste løsningen på situasjonen i Midt-Norge på kort og lang sikt.

Med hilsen

Lars Haltbrekken
leder Norges Naturvernforbund